

EBB2021

EuropaUnion
Kassel

PULSEof
EUROPE

Referat

„Przed Europą stoją gigantyczne wyzwania – tylko razem możemy im sprostać“

*Prof. Dr. Hermann K. Heußner,
Kassel/University of Applied Sciences, Osnabrück*

I. Wyzwania

II. Przykłady

1. Dyktatura w Chinach
2. Autorytarne reżimy w Unii Europejskiej
3. Ubóstwo, wojny i migracje

III. Kroki, które możemy podjąć

1. Dyskusje na poziomie europejskim
2. Europejska Solidarność
3. Wspólne decyzje

IV. Europa jest silna a cuda się zdarzają

Drogi Europejki, drodzy Europejczycy,

chciałbym Was również serdecznie powitać. Cieszę się, że mogę podzielić się moimi przemyśleniami, zajmie mi to ok. 10 minut. Temat mojego referatu brzmi:

**„Przed Europą stoją gigantyczne wyzwania –
tylko razem możemy im sprostać“**

Większość z tych spraw będę mógł tylko zarysować, wybaczenie więc proszę, że ich przedstawienie będzie niepełne.

Dzień Europy 9.5.2020 – Europejskie Spotkanie Obywateli Online – Dyskusje Obywateli Europejskich Online

I. Wyzwania

Świat stoi przed gigantycznymi wyzwaniami. A tym samym stoi przed nimi również Europa. I wszystkie te wyzwania są ze sobą powiązane. Wszystkie są zagrożeniem: mogą zniszczyć świat, jaki znamy:

- W odniesieniu do epidemii przerabiamy to na żywo: Europa i świat zastygły z powodu koronowirusa.
- Katastrofa klimatyczna oznacza piekło w dosłownym tego słowa znaczeniu: coraz częściej występują susze, nieznosne upały, powodzie, wymieranie owadów i różnych gatunków zwierząt i inne.
- W kontekście finansowym doświadczyliśmy kryzysu już w roku 2008 i w latach następnych. Może się on powtórzyć przy okazji nadchodzącego kryzysu gospodarczego: wiele państw, jak również wielu obywateli jest znacznie zadłużonych.
- Występujące na całym świecie ubóstwo i nierówności powodują, że zwiększenie liczby uchodźców, miliony ludzi nie znajduje żadnych perspektyw w swojej ojczyźnie, wielu z nich znajduje się u europejskich granic.
- Wzrastający nacjonalizm i protekcjonizm duszą gospodarkę.
- Europa jest całkowicie uzależniona od Facebooka i spółki oraz od Chin. Najlepszym przykładem jest nasze Spotkanie Obywateli Online: platforma wideo Zoom jest amerykańską korporacją, serwery znajdują się w Chinach. Chińscy cenzorzy mogliby teraz po prostu wyłączyć nasze spotkanie.
- Odżywają dyktatury i systemy autorytarne; ludzie wierzą, że tylko silny przywódca może ich uratować; demokracje są w odwrocie.
- Wyścig zbrojeń znów nabiera tempa i wybuchają wojny.

Wszystkie te zagrożenia i kryzysy nie zatrzymają się przed naszymi granicami. Nie rozwiążą ich państwa narodowe, poradzić sobie z nimi możemy tylko dzięki współpracy. Dlatego Europa musi być silna. Dlatego musimy wzmocnić i zreformować Unię Europejską.

II. Przykłady

Trzem z wyżej wymienionych problemów chciałbym przyjrzeć się bliżej.

1. Dyktatura w Chinach

Komunistyczne Chiny są, moim zdaniem, pod względem strategicznym największym wyzwaniem. Chiny są największym krajem na świecie, zamieszkuje go 1,4 miliarda ludzi. Komunistyczni przywódcy wyznaczyli sobie cel, żeby ich kraj w ciągu najbliższych 5-10 lat stał się światowym liderem technologicznym ("Made in China 2025"). Chiny zgłaszają najwięcej patentów na świecie. Dzięki projektowi Jedwabnego Szlaku ("Belt and Road Initiative") chińskim przywódcą udało się zdominować globalną infrastrukturę. Dzięki globalnemu programowi wykupów i kredytów dla krajów rozwijających się i wschodzących osiągnęły pozycję hegemonu gospodarczego. Od lat prowadzą gigantyczny program zbrojeniowy. W kraju został zainstalowany system monitoringu elektronicznego na niespotykaną dotąd skalę. Miliony ludzi zostają aresztowane bez orzeczenia sądu. Chiny brutalnie tłumią wszelkie próby demokratyzacji.

Chiny nie są ani demokracją ani państwem prawa. To jest sedno problemu. U jego podstaw leży doktryna "dyktatury proletariatu", czyli dyktatury kierownictwa partii komunistycznej. Dyktatura

Dzień Europy 9.5.2020 – Europejskie Spotkanie Obywateli Online – Dyskusje Obywateli Europejskich Online

proletariatu oznacza, że kierownictwo partii nie podlega żadnym prawom. Oznacza to jednak stworzenie struktury, w której nie może być mowy o zaufaniu do chińskich przywódców.

Kraje europejskie są uzależnione od Chin na wiele sposobów: poprzez eksport, łańcuchy dostaw, inwestycje, pożyczki. To sprawia, że można nas łatwo szantażować.

Zagrożeniu ze strony komunistycznych Chin Europa może się przeciwstawić tylko wspólnie. Każdy kraj pozostawiony sam sobie jest o wiele za mały i za słaby. Potrzebujemy wspólnej strategii dotyczącej stosunków UE-Chiny oraz polityki wobec Chin.

Dlatego konieczne jest, abyśmy

- stworzyli wspólną perspektywę postrzegania problemu,
- realizowali wspólną strategiczną politykę technologiczną,
- stworzyli wspólną politykę dotyczącą praw człowieka.

Ważne jest, abyśmy my, Europejczycy, byli solidarni i gotowi do poświęceń. Może się bowiem okazać, że musimy być gotowi zapłacić ekonomiczną cenę za przestrzeganie praw człowieka i niezależność demokratyczną. Obecnie jesteśmy w znacznym stopniu uzależnieni gospodarczo od Chin: na przykład Volkswagen sprzedaje 40% wyprodukowanych przez siebie samochodów w Chinach. Jeśli nie będziemy gotowi do poświęceń, będzie nas można łatwo zaszantażować.

Solidarność oznacza również to, że musimy pomóc między innymi Grecji i krajom Europy Wschodniej, zbudować nowoczesną infrastrukturę tak, aby nie popadły w uzależnienie od Chin. Choć niestety, po części już tak się stało: właścicielem strategicznie ważnego portu Pireus w Grecji są Chińczycy (Armator COSCOS).

2. Autorytarne reżimy w Unii Europejskiej

Również w Unii Europejskiej demokracja ma się coraz gorzej. Prawicowe partie populistyczne i faszystowskie wzrastają w siłę i zyskują coraz więcej zwolenników.

Szczególnie w Polsce i na Węgrzech demontaż rządów prawa i pluralizmu w mediach jest bardzo zaawansowany. Sądy nie są już niezależne.

Na Węgrzech premier Orban rządzi w dużej mierze bez kontroli w oparciu o ustawę upoważniającą. Wspiera otwartą propagandę antysemicką. Jej styl językowy przypomina ten narodowosocjalistycznych nagonek prowadzonych przez biuletyn NSDAP "Der Stürmer".

Aby zatrzymać te nieliberalne prądy, demokraci w Europie muszą stanąć po stronie demokratów w Polsce i na Węgrzech. Jednocześnie musimy nawiązać europejski dialog ze zwolennikami i wyborcami polskiej partii rządzącej PiS oraz węgierskiej partii rządzącej Fidesz i innych partii nieliberalnych, aby ich przekonać. Unia Europejska i kraje UE muszą sankcjonować naruszenia rządów prawa w Polsce i na Węgrzech w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i planowania budżetu.

3. Ubóstwo, wojna i migracja

Europa stała się zabawką w rękach światowych mocarstw i innych podmiotów. Widać to w Syrii, Afryce Zachodniej, Sahelu i Europie Wschodniej.

Arabska wiosna w Syrii w 2011 roku została brutalnie zdławiona przez syryjskiego dyktatora Assada przy wsparciu rosyjskiego władcy Putina. Europa patrzyła na to bezradnie, ponieważ nie prowadzi wspólnej polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony.

Dzień Europy 9.5.2020 – Europejskie Spotkanie Obywateli Online – Dyskusje Obywateli Europejskich Online

Doprowadziło to do piekła syryjskiej wojny domowej, terroru Państwa Islamskiego i nędzy milionów uchodźców. Po raz kolejny Europa była wobec tych wydarzeń zdana na pastwę losu, ponieważ nie prowadzi jednolitej polityki azylowej i uchodźczej. Stosunkowo niewiele krajów ponosi ciężar związany z przyjmowaniem uchodźców i jest w tej kwestii pozostawionych samym sobie.

W regionie Sahelu i w części Afryki Zachodniej terroryzm coraz bardziej się rozprzestrzenia. Państwa upadają na niespotykaną dotąd skalę, co grozi powstaniem rzeszy uchodźców. Potrzebne jest duże wsparcie tych krajów w zakresie bezpieczeństwa, w tym pomoc wojskowa, oraz odpowiedni program rozwojowy, który doprowadzi do zlikwidowania przyczyn ucieczek. W tej kwestii kraje Europy nie mogą zostawić Francji, która jak dotąd jest najbardziej zaangażowanym krajem, samej. Konieczne jest stworzenie strategii polityki rozwojowej Unii Europejskiej.

Putin prowadzi agresywną politykę zbrojeniową i inicjuje wojny na obrzeżach Unii Europejskiej. Zagroza to wszystkim, a zwłaszcza należącym do Unii krajom bałtyckim i Polsce. Właśnie w tym obszarze zrównoważona europejska polityka obrony musi zapewniać ochronę i odstraszać potencjalnych agresorów. Europa nie może być zależna od Trumpa. Rodzi to również pytanie o to, w jaki sposób może funkcjonować europejska polityka atomowa, żeby spełniała funkcje odstrasżające.

III. Kroki, które możemy podjąć

Unia Europejska, czyli my, Europejczycy, możemy podołać powyższym wyzwaniom. Żeby nam się to udało, musimy stać się żywym, aktywnym europejskim społeczeństwem obywatelskim. W tym celu musimy spełnić trzy zasadnicze warunki:

1. Dyskusje na poziomie europejskim

Musimy zacząć postrzegać problemy z perspektywy wspólnoty. Jest to możliwe tylko wtedy, kiedy dyskusji o Europie nie będziemy prowadzili osobno w poszczególnych krajach. Nie wolno nam rozmawiać jedni o drugich, musimy rozmawiać ze sobą nawzajem. Potrzebujemy dyskusji prowadzonych przez Europejczyków z Europejczykami z innych krajów, którzy poruszają między sobą tematy europejskie. Tak jak my tutaj.

2. Europejska solidarność

Wiele rozwiązań politycznych wymaga solidarności na poziomie europejskim. Przykładem tego jest kryzys związany z zadłużeniem publicznym po 2008 roku, kryzys związany z uchodźcami trwający od 2015 roku, a obecnie kryzys gospodarczy wywołany przez koronowirusa.

Jak powstaje solidarność? Warunkiem solidarności jest zaufanie. Zaufanie powstaje w wyniku spotkania poszczególnych ludzi, Europejczyków niezależnie od przynależności państwowej. Musimy zatem organizować dużo intensywnych spotkań pomiędzy Europejczykami: fizycznie oraz w przestrzeni wirtualnej. To dzisiejsze jest takim przykładem.

3. Wspólne decyzje

Musimy wspólnie decydować o sprawach europejskich. Każdy musi mieć możliwość uczestnictwa w tym procesie. Dlatego też musimy uzupełnić obowiązujące w Europie procedury demokratyczne o petycje i referenda obywatelskie mające wymiar europejski.

IV. Europa jest silna, a cuda się zdarzają!

Europa musi połączyć siły. Wtedy będziemy bardzo silni.

Sport jest tutaj dobrym przykładem. Jeśliby patrzeć na każdy kraj z osobna, to sportowcy z krajów europejskich wypadają raczej średnio. Jeśli jednak wziąć pod uwagę Europę jako całość, to jest ona

**Dzień Europy 9.5.2020 – Europejskie Spotkanie Obywateli Online –
Dyskusje Obywateli Europejskich Online**

niepokonana. Weźmy np. tabelę medali na Igrzyskach Olimpijskich. Razem jesteśmy zdecydowanie lepsi od Chin i USA. Podczas Letnich Igrzysk Olimpijskich w 2016 roku zdobyliśmy 106 złotych medali, USA tylko 46, a Chiny tylko 26.

Stoją przed nami ogromne zadania i zdawałoby się, że pomoc może tylko cud. Ale czemu nie, cuda się zdarzają. Wczoraj przed 75 laty skończyła się II. wojna światowa. Skończyło się panowanie narodowosocjalistycznych Niemiec, nadeszło wyzwolenie. Fakt, że my, Europejczycy i demokraci z krajów, które przez wieki były wrogami, żyjemy teraz w przyjaźni i budujemy wspólną Europę jest dowodem na to, że cuda się zdarzają.

Potrzebujemy wytrwałości, musimy kontynuować rozpoczętą pracę! Damy radę!

Long live united Europe!

Vive l'Europe unie !

Niech żyje zjednoczona Europa!

Es lebe das Vereinte Europa!